

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 404-1923)

Originalt emne

Lystanlæg

Vennelyst

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 6. september 1923](#)
- 2) [Byrådsmødet den 15. november 1923](#)
- 3) [Byrådsmødet den 22. november 1923](#)
- 4) [Byrådsmødet den 10. januar 1924](#)
- 5) [Byrådsmødet den 10. januar 1924](#)
- 6) [Byrådsmødet den 17. januar 1924](#)
- 7) [Byrådsmødet den 17. januar 1924](#)
- 8) [Byrådsmødet den 31. januar 1924](#)
- 9) [Byrådsmødet den 14. februar 1924](#)
- 10) [Byrådsmødet den 28. februar 1924](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 6. september 1923 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1923)

Indstilling fra Forskønnelsesudvalget vedrørende et Andragende fra Restauratør S. M. Mikkelsen om Udvidelse af Pavillonen i "Vennelyst".

Følgende Indstilling forelaa:

"Fremsendes til Byraadet, idet man anmoder om Bemyndigelse til at lade Stadsarkitekten

udarbejde Forslag til en Tilbygning til den nuværende Pavillon. Navnligt finder man det rimeligt, at man søger at forbedre Salsforholdene, og at der indrettes Bolig for Værten, ligesom en Forbedring af Toiletforholdene vil være ønskelig.

Til oplysning vedlægges to tidligere udarbejdede Forslag, henholdsvis af Thorkel Møller (1911) og Høegh Hansen (1916)."

Kjeld Sørensen henviste til Andragendet fra Restauratør Mikkelsen. Det var ikke nogen ny Tanke, idet den tidligere Direktør havde andraget om det samme, og der havde to Gange været udarbejdet Planer til en Udvidelse deroppe. Den gamle Træpavillon kunde ikke i Længden vedblive at staa, og Udvalget anmodede derfor Byraadet om Bemyndigelse til at lade Stadsarkitekten udarbejde en Byggeplan, saaledes at de foreliggende Planer kunde være vejledende for ham.

Formanden indrømmede, at Forholdene i Vennelyst var daarlige, og at det muligvis var nødvendigt at faa dem forbedrede. Særlig var Toiletforholdene slette, og Garderobeforholdene heller ikke gode. Desværre forrentede Kommunens Restaurationer sig gennemgaaende daarligt, men alligevel vilde Taleren anbefale, at Udvalget faar den ønskede Bemyndigelse, og hvis der blev bygget deroppe, vilde der forhaabentlig kunne træffes en Ordning, saa Vennelyst blev et bedre Aktiv for Kommunen.

H. P. Salling mente ogsaa, at Forholdene i Vennelyst trængte til at forbedres; den gamle Træpavillon var nærmest ubrugelig og tjente ikke Byen til Ære. Men Taleren kunde ønske, at man ved en saadan Lejlighed lod en privat Arkitekt udarbejde Planerne. Siden Kommunen havde faaet en Stadsarkitekt, havde de private Arkitekter saa godt som intet Arbejde for Kommunen, og saa tabte de Lysten til at være i Byen. Det havde ogsaa Betydning, at mere end een Arkitekt kom til at præge Byens Udvikling. Taleren vidste heller ikke, om de to Arkitekter, der tidligere havde udarbejdet Planer, havde faaet noget Vederlag derfor, eller om de havde regnet med at faa Arbejdet.

Vald. Pedersen kunde tiltræde Udvalgets Indstilling om at lade Stadsarkitekten udarbejde en Plan. Taleren vilde dog henstille til Udvalget at foretage Byggeriet saaledes, at der blev Plads til en eventuel Udvidelse i Fremtiden, selv om det ikke heltud faldt sammen med Værtens Ønsker. Til Hr. Salling vilde Taleren sige, at naar man havde en Stadsarkitekt, skulde selvfølgelig Kommunens Arbejde sortere under ham, ellers var der jo ingen Brug for ham; derimod burde man henstille til det paagældende Udvalg at have sin Opmærksomhed henvendt paa Stadsarkitektens Virksomhed, for det var nærmest en Skandale, at han

paatog sig alt det private Arbejde, han kunde skrabte sammen. Stadsarkitekten burde passe Kommunens Arbejde og holde sig fra det øvrige.

Kjeld Sørensen havde tænkt sig, at de tre foreliggende Planer kunde være vejledende for Stadsarkitekten, men han var selvfølgelig frit stillet overfor dem. Lejen af Vennelyst var maaske ikke særlig stor, men var dog steget fra 2600 Kr. til 4500 Kr., og det kunde jo ikke nægtes, at der var forskellige Mangler derude. Det var ogsaa af Betydning at have en Lejlighed til Værten i Vennelyst; derved vilde megen Ødelæggelse undgaas. Der var vist almindelig Enighed i Byraadet om, at man ikke i Længden kunde undgaa en Forandring, og forhaabentlig kunde man naa til en tilfredsstillende Ordning.

Formanden oplyste, at Byens Arkitekter i Krigsaarene havde tjent store Summer ved Kommunen, og en enkelt havde endog drevet det op til over 20000 Kr. for 1 Aar. Men forhaabentlig gik det med Arkitekterne som med Malerne, for de blev mere fornuftige, da der blev ansat en kommunal Maler.

P. Petersen havde hørt, at der hvilede en Servitut paa Vennelyst, saaledes at der ikke maatte være Beboelse i Anlæget. Dette Forhold burde undersøges først.

Formanden mente, at det kun gjaldt Beboelseshuse, og der havde ogsaa tidligere været Bolig for Værten deroppe. Men Spørgsmaalet kunde jo undersøges.

Marius Geertsen vilde ogsaa kalde det en Fordel, at flere Arkitekter kom til at præge Byens Udvikling. Men hvis man endelig skulde have en Stadsarkitekt, burde han udføre Kommunens Arbejde og ikke tage noget fra private Arkitekter. Kunde han ikke leve af sin Løn, maatte han have den forhøjet eller ogsaa søge andre Steder hen.

Andr. Christensen var enig med Hr. Salling i, at hvis en bestemt Arkitekt skulde udføre hele Kommunens Arbejde, fik det let et for ensartet Præg, derfor burde man ogsaa lade de private Arkitekter være med, naar det gjaldt større Arbejder. Det foreliggende Arbejde var næppe af større Betydning.

Formanden vidste ikke, hvor Stadsarkitekten havde haft Lejlighed til at sætte sit Præg paa Byen, for med Undtagelse af Mejlgade Nr. 8 havde han kun beskæftiget sig med Reparationsarbejder.

Andr. Christensen havde kun talt om Byens Udvikling i Fremtiden.

Marius Geertsen hyldede ikke den Anskuelse, at Kommunen absolut skal have en

Stadsarkitekt; men naar man nu engang havde ham, burde han holde sig til Kommunens Arbejde.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 15. november 1923 - side 26

Til første side

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1923)

Indstilling fra Forskønnelsesudvalget angaaende Udvidelse af Pavillonen i "Vennelyst".

Fra Stadsarkitekten forelaa følgende Forslag: "Idet jeg herved tilbagesender Udvalgets Skrivelse af 11/9. 23 og de deri anførte Planer vedrørende tidligere Forslag, tillader jeg mig at vedlægge de af mig udarbejdede Tegninger over en Udvidelse af Pavillonen Vennelyst, hovedsagentlig udarbejdet paa Basis af det fra Hr. Direktør Mikkelsen fremsendte Udkast, og efter nærmere Konference med det ærede Udvalg.

Jeg skal straks, forinden jeg gaar til nærmere Omtale af mit Forslag, oplyse, at det af Herr Mikkelsen fremsendte Udkast ikke kan udføres for det paa Tegningen opførte Beløb Kr. 70000, men at Prisen herfor vil blive mindst 95000 Kr , og da der fra Direktør Mikkelsens og Udvalgets Side udover det, som dette Forslag omhandler, er fremkommen adskillige større Ønsker, er det af mig hermed fremsendte Forslag adskillig dyrere.

Mit Forslag omhandler:

1ste: En ny Tilbygning til den nuværende Pavillon syd for denne, med Facadelinien ud mod Guldbergsgade, og med direkte Indgang fra denne Gade til den nye Sal og hele Etablissementet, saaledes at Pavillonen ogsaa kan benyttes paa de Tider, hvor Haven er aflaaaset.

I Kælderetagen er anbragt en stor dobbeltgaaende Hovedtrappe op til Stuen, en stor moderne Garderobe, Herre og Dame Toiletter, det varme Køkken, samt Dametoiletter med direkte Adgang ude fra, til Brug for de Haven besøgende Damer.

I Stueetagen findes en større Spisesal, 146 m2, som ved Trappeanlæggets store Reposer har direkte Forbindelse med den nuværende Terrazze, der tænkes overbygget, og benyttet i Forbindelse med denne og den gamle Sal. Serveringspladsen bliver hvor den nu er, faar

direkte Adgang til den nye Spisesal og faar Lys og Luft fra en mellem den nye Tilbygning og den store Bygning anbragt Lysgaard.

Iste Sal er indrettet til Bolig for Etablissementets Direktør og har egen Hoved- og Køkkentrappe.

Loftsetagen udnyttes til Funktionærværelser.

2det: Den nuværende aabne Terrazze overbygges i dens hele Udstrækning, den nuværende Formur fjernes og Adskillelse etableres ved en flyttelig Panelvæg ved den yderste Søjlerække.

3die: Den nuværende Scene fjernes, og der opføres en ny, større Scene med Underrum og tilstrækkelig Højde til Jerntæppe, saaledes at alle Forestillinger kan foregaa indvendigt.

I Kælderen indrettes desuden Vaskerum, Toiletrum for de Haven besøgende Herrer, nyt Kødrum med direkte Luft og Kedelruin. Opvasken flyttes til den bagerste Del af Kaffekøkkenet, det varme Køkken flyttes hen under den nye Tilbygning, og der anbringes 2 nye Elevatorer. Udgifterne vil antagelig blive som følger:

1:Den nye Tilbygning..... Kr. 92.000,00

2:Terrazzens Overdækning ... "18.000,00

3:Den nye Scenebygning "12 000,00

4: 2 nye Elevatorer og Ombygning i den gamle Kælder. "6.000,00

Ialt Kr. 128.000,00

Fra Forskønnelsesudvalget forelaa derefter følgende Indstilling:

"Fremsendes med Bilag til Byraadet, idet man under Henvisning til vedlagte Overenskomst med Direktør S. M. Mikkelsen kan anbefale, at Forslaget vedtages, og at Arbejdet snarest paabegyndes."

Kjeld Sørensen erindrede om, at denne Sag havde staaet paa Dagsordenen i de sidste 10 Aar. For en Tid siden anmodede den nuværende Direktør om at faa Forholdene forbedret, og Byraadet var da oppe for at se paa Bygningerne. Det blev derefter overdraget til Stadsarkitekten at udarbejde et Forslag, og dette forelaa nu for Byraadet. Direktør Mikkelsen havde ladet lave et Forslag til ca. 70000 Kr., men Stadsarkitekten anslog det til at ville koste ca. 95000 Kr., medens det af ham udarbejdede Forslag lød paa 128000 Kr.

Selv om det var mange Penge, var Udvalget enig om at anbefale det, idet man gik ud fra, at hvis der endelig skulde laves noget deroppe, skulde det være noget godt, der kunde staa igennem Tiderne, og som ogsaa kunde staa for en Kritik. Hvis det ikke kunde lade sig gøre, maatte man hellere vente med at lave noget, til Bygningerne faldt sammen; men det vilde næppe vare længe. Den foreslaaede Tilbygning med Indgang fra Guldbergsgade rummede Garderobe, Toiletter, Lejlighed for Værten, en ny Sal og nogle mindre Lokaler. Dernæst var der foreslaaet en ny Scene i den nuværende Sal og en Udvidelse af Salen ved Overbygning af Verandaen. Det var nemlig Meningen, hvad Direktøren var indforstaaet med, at komme bort fra Friluftsforestillingen i Haven, saa Anlæget ikke behøvede at afspærres for Publikum; men der maatte indhøstes nogle Erfaringer først. Hvad Forslaget angik, mente Taleren, at der var regnet rigeligt, saa der muligvis kunde spares noget. Som Forslaget til den ny Kontrakt viste, var Direktør Mikkelsen gaaet ind paa, at Lejen forhøjes fra 4500 Kr. til 15000 Kr., medens Udvalget saa til Gengæld anbefalede, at Kommunen betaler Halvdelen af Udgiften til Vedligeholdelse i Stedet for som hidtil 1/3. Taleren vilde dermed anbefale Forslaget til Byraadets Velvilje. Hvis man skulde i Gang med Arbejdet, maatte der begyndes ret hurtigt, eller ogsaa maatte man vente 1 Aar, for Værten var ikke tjent med at faa Sæsonen forstyrret af Byggeriet.

Formanden fandt Tegningerne meget tiltalende, og der var næppe meget at sige til Forslaget; men da Sagen kun havde ligget fremme i kort Tid, vilde Taleren foreslaa at betragte dette som en 1. Behandling, saaledes at der senere bliver taget endelig Bestemmelse.

J. Chr. Møller erkendte, at der maatte gøres noget deroppe, og saa burde det ogsaa gøres forsvarligt. Lejen var der vel ikke saa meget at sige til, men det burde maaske indføres i Kontrakten, at saafremt Arbejdet blev betydeligt dyrere, skulde Lejen forhøjes noget. Der maatte ogsaa stilles en solid Kaution for Lejen, da det drejede sig om et stort Beløb.

Kjeld Sørensen svarede, at Udvalget ogsaa havde tænkt derpaa, men der kom saa ogsaa det Forhold frem, at Arbejdet muligvis blev billigere, og i saa Fald burde Lejen vel nedsættes noget. Der var ogsaa tænkt paa Kaution; men naar Forholdet ikke var endeligt ordnet, skyldtes det egentlig Direktør Mikkelsens Sygdom. Men begge Spørgsmaal skulde blive taget op i Udvalget.

J. Chr. Møller fandt det rarest at faa Kautionsspørgsmaalet forelagt i Byraadet.

Formanden syntes ikke, Lejen var særlig høj; men da det kun drejede sig om 6 Aar, var der

maaske ikke Grund til at komme nærmere ind derpaa.

Sagen overgik til 2. Behandling.

17. Efter at Dagsordenen var udtømt, udtalte:

Andr. Christensen: Efter den Diskussionsform, Hr. Vald. Pedersen har brugt overfor mig baade i Dag og tidligere, anser jeg det for overflødigt at diskutere mere med ham, indtil han i et offentligt Møde gør mig en Undskyldning. Jeg ønsker derfor at gøre Offentligheden bekendt med, at naar jeg ikke svarer Vald. Pedersen, er det ikke, fordi jeg anerkender, hvad han siger, men fordi jeg anser det for under min Værdighed at diskutere med en, som optræder overfor mig paa den Maade!

Uddrag fra byrådsmødet den 22. november 1923 - side 12

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1923)

Sagen angaaende Udvidelse af Pavillonen i Vennelyst. - 2. Behandling.

Fra Forskønnelsesudvalget forelaa følgende Forslag til Kontrakt med Direktør S M.

Mikkelsen: "Overenskomst.

Byggearbejdet udføres i alt væsentligt efter det af Stadsarchitekten udarbejdede Forslag, som er forevist Direktør Mikkelsen, og med hvilket denne har erklæret sig indforstaaet, og paabegyndes saa snart ske kan.

Direktør Mikkelsen har intet som helst Krav paa Erstatning i nogen som helst Retning for de Afsavn og Ulemper m. v., som Byggearbejdet og den dermed forbundne Nedbrydning af den gamle Teatersal og Nødtørftsbygning maatte paaføre ham.

Lejeafgiften, der i Henhold til vedlagte Kontrakts § 6 er fastsat til Kr. 4500,00, forhøjes fra det Tiidspunkt, da den udvidede Del af Pavillonen kan tages i Brug, dog senest den 15. Oktober 1924, til Kr. 15000,00 og erlægges hver 1. April, 1. Juli, 1. Oktober og 2. Januar for Kvartalene henholdsvis 15. April - 14. Juli, 15. Juli - 14. Oktober, 15. Oktober - 14. Januar og 15. Januar - 14. April med en Fjerdedel hver Gang.

Kontraktens Bestemmelser (§ 3) om, at Vedligeholdelsen af Bygningerne deles mellem Kommunen og Lejeren, saaledes at Lejeren afholder 2/3 og Kommunen 1/3 af den

samlede Udgift, forandres fra 15. April 1924 derhen, at hver af Parterne afholder Halvdelen af den samlede

Vedligeholdelsesudgift.

Endelig erklærer Lejeren sig villig til, naar Ombygningen er gennemført, at arbejde hen til en Ordning, hvorved den nuværende Optræden fra Friluftsteatret og den dermed følgende Optrækning af Entre for Adgang til Anlægget i al Almindelighed bortfalder, uden at Lejeafgiften af den Grund nedsættes, eller der paa anden Maade ydes ham Vederlag for denne Indrømmelse.

Udvalget forbeholder sig dog stadig den i § 4 hjemlede Ret til paa enkelte Dage at overlade Anlægget til Foreninger, Selskaber o. lign. til Afholdelse af Fester, Udstillinger etc. med Ret til Optrækning af Entre.

For Lejens skadesløse og prompte Erlæggelse og Kontraktens Overholdelse i det hele taget i de første 6 Aar fra den 15. Oktober 1924 stiller Direktør Mikkelsen fyldestgørende Garanti, ligesom Lejemaalet i det samme Tidsrum med nedenanførte Begrænsning forbliver uopsigeligt fra begge Sider. Lejeren eller hans Arvinger skal dog kunne opsige Forholdet med eet Aars Varsel til en 15. April, saafremt han eller hans Hustru skulde afgaa ved Døden eller blive uarbejdsdygtige, hvilket sidste afgøres ved Læge attest fra en af Byraadet eller Udvalget valgt Læge.

Uopsigeligheden fra Kommunens Side er berettiget af, at Lejeren nøje overholder samtlige ham ved Kontrakten og nærværende Overenskomst paalagde Forpligtelser og prompte betaler Lejeafgiften. I modsat Fald kan Lejemaalet straks hæves uden forudgaaende Varsel, og Lejeren sættes ud af det lejede. Sker dette, er han ligefuldt pligtig til at betale Leje, til Lejemaalet kontraktmæssig vilde kunne opsiges."

Formanden syntes, at Lokalerne til den offentlige Nødtørftsanstalt var noget smaa, men der var jo Plads nok i Kælderen til en eventuel Udvidelse. Ligeledes antog Taleren, at en noget længere og højere Sal havde egnet sig bedre til Koncert Taleren vilde dog ikke stille noget Forslag om Forandring.

Planerne og Overenskomsten godkendtes. Der aabnes en Konto for Afholdelse af Udgiften, idet der saa senere vil komme Forslag om, hvorledes Pengene skal skaffes tilveje.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1923)

Indstilling fra Forskønnelsesudvalget angaaende Licitationstilbud paa Murer- og Tømrerarbejdet ved Udvidelsen af Vennelystpavillonen.

Formanden bemærkede, at man kunde tiltræde Indstillingen under Forudsætning af, at det ny Projekt ikke gaar i Orden, eller ogsaa udsætte Sagen.

Andr. Christensen erindrede om, at det i sin Tid blev vedtaget, al det skulde forelægges Byraadet, hvilken Garanti Værten i Vennelyst skulde yde for Betaling af Lejen.

Marius Geertsen spurgte, om der i Lejekontrakten var anført noget om, hvorvidt Lejen skulde stige, hvis Byggesummen blev overskredet.

Kjeld Sørensen svarede, at der ikke i Kontrakten stod noget derom.

Niels Barnow hævdede, at der ved Behandlingen af Forslaget i Byraadet blev taget Forbehold m. H. t. Garantien; men der havde ikke foreligget noget om, hvem der var Garanter, og saa kunde man jo ikke tage Stilling dertil. Det kunde derfor ikke siges, at den krævede Garanti var i Orden.

Kjeld Sørensen svarede, at Spørgsmaalet om Lejens procentvise Forhøjelse blev nævnt af Fabrikant Møller ved 1. Behandling, men han frafaldt det ved 2. Behandling. Lejekontrakten med Garanternes Navne havde foreligget i Byraadet, saa det kunde man næppe nu komme tilbage til. Saavidt Taleren erindrede, var den ene af Garanterne Kulhandler Ansbjerg, og den anden en Restauratør paa Vestergade.

Andr. Christensen erkendte, at Fabrikant Møller vist nok frafaldt Kravet om procentvis Forhøjelse af Lejen, men m. H. t. Garantien krævedes der netop, at det skulde være en effektiv Garanti, helst reel, og man kunde vist straks fastslaa, at de to nævnte Garanter ikke var gode for Beløbet. Muligvis var der nu ikke noget at gøre derved; men det kunde i hvert Fald ikke siges, at Byraadet havde godkendt Kautionisterne, naar deres Navne slet ikke havde været nævnt i Byraadet. Hvis Lejekontrakten havde foreligget for Byraadet, maatte den være kommen senere end Sagens øvrige Akter.

Formanden erklærede, at Fabrikant Møller havde frafaldt Kravet om procentvis Leje, idet denne jo saa ogsaa skulde nedsættes, hvis Byggesummen blev billigere end de 128000 Kr. Spørgsmaalet om Garanterne kunde jo undersøges.

A. Sneum mente, at Garantispørgsmaalet skulde være rejst ved Sagens 2. Behandling; nu var det for sent. Det var vist rigtigt, at Lejekontrakten først var blevet fremlagt i Løbet af Torsdagen.

Kjeld Sørensen indrømmede, at Fabrikant Møller havde forlangt, at Kautionisterne skulde godkendes af Byraadet, og derfor forelaa ogsaa Lejekontrakten med Garanternes Underskrift ved Sagens 2. Behandling. Naar Byraadet saa ikke sagde noget dertil, maatte Kontrakten siges at være godkendt.

Niels Barnow kunde ikke erkende dette, idet Kautionisternes Navne slet ikke havde været nævnt paa Mødet, ja det blev ikke engang omtalt, at der forelaa en Lejekontrakt ved Sagen. Garantien var derfor ikke godkendt af Byraadet. Hvis det ny Projekt gik i Orden, burde Lejen være betydelig større.

M. C. Falk syntes, at Borgergruppen indtog en morsom Stilling. Gruppen burde dog ved Sagens 2. Behandling sikre sig, at de Spørgsmaal, som var rejst ved 1. Behandling, var ordnet tilfredsstillende, og naar der ikke blev gjort Indsigelse dengang, forelaa der selvfølgelig en Godkendelse.

Det vedtoges at udsætte Sagen, til det ny Projekt var afgjort.

12. Formanden gav nogle Oplysninger om Isforholdene i Havnen og Bugten, og hvorledes man havde sikret sig mod Afspærring af Havnen.

13. Formanden gav Meddelelse om Kommunens økonomiske Forhold pr. 1. Januar 1924.

Uddrag fra byrådsmødet den 10. januar 1924 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1923)

Indstilling fra Forskønnelsesudvalget angaaende Udvidelsen af Vennelystpavillonen.

Kjeld Sørensen forelagde Sagen. For ca. 6 Uger siden var Spørgsmaalet om Udvidelse af Vennelystpavillonen til Behandling i Byraadet, og det vedtoges da ved 2 Behandlinger at

anvende 128000 Kr. dertil. Efter at dette var vedtaget, kom der imidlertid Henvendelse fra forskellige Foreninger, som udtalte Ønsket om at faa bygget en ny Pavillon ved Hovedindgangen til "Vennelyst", hvilket Ønske forøvrigt deltes af Udvalget. Men en saadan Plan vilde jo blive betydelig dyrere end den tidligere vedtagne, idet det var Meningen at fremskaffe en stor Sal med ca. 1500 Siddepladser, saa man maatte nok regne med en forøget Udgift paa 300-350000 Kr. Der var senere afholdt Møder mellem Udvalget og de interesserede Parter; fra Musikforeningen og Philharmonisk Selskab forelaa Tilbud om at ville leje en saadan Sal til Koncerter og betale tilsammen 5000 Kr. aarlig derfor, og Grundejere i nordre Bydel havde tegnet en Garantium paa 35000 Kr., som de mente kunde forhøjes til 100000 Kr. Der kunde nok siges i Byen at være Trang til en saadan stor Sal til Afholdelse af Møder, og hvis man tillige indrettede et Par Butikker i Bygningen, kunde det hjælpe paa Forrentningen. Naar Udvalget nu kom til Byraadet, var Grunden, at man ikke ønskede paa egen Haand at trække Sagen længere ud; men det kunde maaske tages paa den Maade, at Byraadet sætter en Frist paa 14 Dage til at skaffe den omtalte Garantikapital, hvorefter der tages endelig Stilling til Sagen.

P. Petersen var klar over, at Sagen maatte udsættes, idet Projektet slet ikke var færdigt til Behandling i Byraadet. De forskellige Garanters Forhold maatte undersøges, og Garantien gøres mere effektiv, ellers kunde den let blive for lidt værd. Forøvrigt var Kontrakten og Garantien angaaende det første Byggeprojekt vist ikke helt i Orden.

Kjeld Sørensen svarede, at Garantien var i Orden for det første Projekts Vedkommende. Udvalget kunde selvfølgelig have afvist den sidste Henvendelse som uvedkommende, men naar en stor Kreds af Borgere ønskede en anden Ordning og var villige til at bringe Ofre dertil, burde man høre Byraadets Stilling til Sagen.

A. Mørup havde været betænkelig ved at bygge et stort Musikhus ved Vennelyst, fordi der i Projektet for Benyttelsen af Banegaardskvarteret var paatænkt et saadant derude, og man vilde saa herved forhindre det private Initiativ i at rejse en saadan Bygning og maaske besværliggøre Grundsølget ved Banegaarden. Men naar der kom Henstilling fra saa mange interesserede, kunde man jo nok se paa Sagen. Men før man udtalte Ønsket om at se denne Garantium rejst, maatte Byraadet være enigt om at ville bygge Musikhuset ved Vennelyst, saafremt Summen blev rejst. Det var dog ønskeligt, at Garantisummen kunde blive noget større end de 100000 Kr., og ligeledes at Pengene kunde lægges paa Bordet i Stedet for at tegnes som Garanti.

Andr. Christensen erklærede, at Byraadet ikke i nærværende Møde kunde tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt man vilde være med til at rejse dette Hus eller ikke, idet der hverken forelaa Planer eller Overslag, hvorefter Foretagendet kunde bedømmes. Muligvis vilde man, naar Planerne kom frem, anse en Garantium paa 100000 Kr. for tilstrækkelig, og muligvis ikke, og dertil kom Spørgsmaalet om, hvorledes Garantierne bragtes til Veje. Man kunde vel ikke have noget imod at udsætte Sagen i 14 Dage for at give Grundejerne Lejlighed til at fremlægge en Garantium paa 100000 Kr. eller mere; men der laa absolut ikke deri noget bindende for Byraadet om at ville gaa med til Projektet, hvis Garantien blev rejst.

Niels Barnow takkede Forskønnelsesudvalget, fordi det havde udsat Sagen om Udvidelse af Pavillonen, da der rejstes en saadan Borgerstemning for Projektet om et Musikhus i nordre Bydel. Det kunde ikke nægtes, at denne Bydel ofte blev forbigaaet paa forskellige Maader, og det erkendtes for saa vidt af hele Byen, idet Musikforeningen, som meget anbefalede Projektet, havde sine Medlemmer fordelt over hele Byen. Man kunde næppe vente, at det private Initiativ vilde gaa i Gang med en saa stor Bygning, og Pladsen ved Vennelyst maatte siges at være i høj Grad ideel dertil, ligesom Forbindelsen med et Anlæg var et stort Gode ved Planen. Tilmed trængte Byen i høj Grad til en stor Forsamlingssal og Koncertlokale. Taleren vilde af disse Grunde henstille, at Byraadet i hvert Fald stiller sig velvilligt overfor denne Bevægelse, saa de interesserede Parter kunde faa Indtryk af, at de havde Byraadet med sig. Man kunde næppe vente, at der kunde skaffes ubegrænsede Beløb som Garanti, men den gjorde Begyndelse viste tilstrækkelig, at der var god Vilje til at yde noget til Sagen.

M. Brammer erindrede om, at Byraadet havde bevilget 128000 Kr. til Udvidelse af den nuværende Pavillon, som ikke var Byen værdig; men det maatte alligevel siges at være Idealet at faa en virkelig stor Pavillon, som kunde passe til det smukke Anlæg derude. Den Tanke, som her var kommet frem, var af meget stor Betydning for Aarhus By i forskellige Retninger. Der havde ofte været Tale om en stor Mødesal, der kunde rumme de største Møder og Kongresser; disse henlagdes i stigende Grad til Aarhus paa Grund af Byens centrale Beliggenhed, og det blev derfor nødvendigt, at Kommunen gjorde noget for at skaffe tidsvarende Lokaler til saadanne Møder. Spørgsmaalet om en virkelig Musiksal var lige saa vigtigt; Teatret var kun tænkt som en midlertidig Nødhjælp og egnede sig ikke rigtig til Koncerter. Det, som Musikforeningen og Philharmonisk Selskab havde skabt i Aarhus, var af saa stor Kulturværdi, at det ikke kunde maales, og fra hele Omegnen

strømmede Folk til disse Koncerter, saa der vilde sikkert ikke blive Mangel paa Tilslutning. Angaaende Bebyggelsen af Banegaardskvarteret, saa havde der jo været Tale om en saadan stor Forsamlingssal derude, og Taleren havde ved Forhandlingen med Grundejerne gjort opmærksom derpaa. Men det blev da gjort gældende, at private næppe kunde rejse en saa stor Bygning paa et Sted, hvor Grundarealet var saa dyrt, og samtidig vilde det være af meget stor Betydning for Byens Forretningsdrivende, hvis Deltagerne i saadanne Møder skulde igennem Byens Gader til Mødestedet. Disse Betragtninger maatte siges at være rigtige. Det var derfor en Sag af megen Betydning, ikke blot for nordre Bydel, men for hele Byen; det var et Led i Fremtidens Aarhus at rejse en virkelig Musikbygning i Byen. Udvalget ønskede nu at høre Byraadets Mening om, hvorvidt man skulde gaa videre ad den Vej eller standse og tage fat paa det tidligere vedtagne Byggearbejde i Vennelyst; men Taleren haabede, at det kunde lykkes Borgere og Byraad ved fælles Hjælp at føre denne betydningsfulde Sag igennem.

H. P. Christensen vilde ogsaa takke Udvalget, fordi det havde stillet sig velvilligt overfor det Spørgsmaal, der var rejst af Grundejere og andre interesserede. Der var næppe Tvivl om, at Byen vilde faa større Fornøjelse af en saadan Bygning end ved at udvide den nuværende Pavillon, og selv om man ved at ofre 128000 Kr. paa denne kunde faa Forholdene betydelig forbedret, vilde det ikke i Længden blive tidssvarende. Det var maaske noget tvivlsomt, at der meldte sig private Købere til en saa stor Grund i Banegaardskvarteret, men bortset derfra syntes Tiden nu at være inde til at rejse en saadan Bygning efter den Interesse, der havde vist sig derfor, og Byrådet burde ogsaa se med Velvilje paa Bestræbelserne for at rejse den fornødne Garanti. 100000 Kr. var maaske temmelig lidt, men hvis man tænkte sig Garantien fordelt paa de første 10 Aar, kunde der næppe gaa noget i Stykker ved at opføre Bygningen, selv om det drejede sig om et ret stort Beløb for Kommunen. Taleren kunde slutte sig til Udvalgets Forslag om en Frist paa 14 Dage, før Byrådet træffer den endelige Afgørelse; men efter de faldne Udtalelser kunde man vel nok i nogen Grad regne med, at hvis den nævnte Garantium skaffes til Veje, at Byrådet da stiller sig velvillig og interesseret overfor Planen.

Kjeld Sørensen takkede for de velvillige Udtalelser, der var faldne. Hvis der var Udsigt til, at der andetsteds i Byen kunde blive bygget en saadan stor Sal, vilde Taleren ikke være gaaet med til det foreliggende Projekt, men saavidt Taleren havde kunnet faa oplyst, forelaa der for Øjeblikket intet derom. Hvis man tænkte sig en Garantium paa 100000 Kr.

fordelt paa 10 Aar, hvortil kom Lejen paa 5000 Kr. fra de to Forretninger, var der sikret 15000 Kr. aarlig til Forrentningen. Det kunde maaske være vanskeligt at tage Stilling til et saa stort Spørgsmaal i en Fart; men Sagen kom dog ikke helt bag paa Byraadet, idet man havde drøftet Udvidelsen af Vennelystpavillonen i de sidste 8 Maaneder.

H. P. Salling bemærkede, at denne Sag havde faaet et helt andet Udseende end fra Begyndelsen, idet det først var Værten, som ønskede en mindre Udvidelse, medens det nu var blevet til en hel ny Bygning. Taleren vilde spørge, om der var forhandlet med Værten om, hvorvidt en saadan stor Sal svarede til hans Hensigt med Udvidelsen, og om han ønskede at overtage den mod en passende Leje; hvis dette ikke var Tilfældet, var man ude i Dyndet. Det var rart at faa en stor Forsamlingssal i Aarhus, men det var kun ved enkelte Lejligheder, der var Brug for en saadan, og den vilde vel ogsaa blive dyr at leje. Det var derfor ønskeligt at faa en Oversigt over, hvorledes man tænkte sig Forrentningen og Driften, og ligeledes at faa i hvert Fald en Skitse over, hvordan Bygningen omtrent vilde komme til at se ud.

A. Sneum vilde støtte Forslaget om en Udsættelse i 14 Dage; men saa maatte det ogsaa siges, at det var den yderste Frist, der kunde gives. Taleren spurgte, om Tiden var saa langt fremskreden, at den først vedtagne Udvidelse af Pavillonen ikke kunde naa at blive færdig inden næste Sæson, saafremt det ny Projekt ikke gik igennem; for det vilde være beklageligt, om man skulde have endnu en Sæson i Vennelyst uden nogen Forandring ved Pavillonen. Hvis den paatænkte store Sal kun skulde anvendes til Koncertlokale og Mødesal, vilde den ofte komme til at staa ledig; men man kunde muligvis tænke sig den anvendt til Lokale for Sommerteatret i Vennelyst, maaske ogsaa til Opførelser af Lystspil o. 1., som der var Trang til i Byen.

Kjeld Sørensen oplyste, at Værten i Vennelyst stadig havde været med til Forhandlingerne og var indforstaaet med Planen. Ligeledes havde Stadsarkitekten været holdt à jour i Sagen, og man kunde nok regne med, at der endnu var Tid til at gennemføre det oprindelige Projekt inden Sæsonen. Udvalget skulde gerne i de 14 Dage faa en Skitse frem af den paatænkte Bygning tillige med Beregninger over Driften. Naar en saadan stor Mødesal kunde svare Regning i Byer som Horsens, Fredericia og Odense, maatte den ogsaa kunne svare sig i Aarhus.

Formanden vilde angaaende Udtalelserne om de dyre Grunde ved Banegaarden sige, at hvis et privat Selskab startede et lignende Koncertlokale i Banegaardskvarteret, vilde det

let kunne konkurrere med Vennelyst; Grundprisen spillede ikke nogen Rolle ved et saa stort Byggeforetagende ; Hovedsagen var, om Bygningen kom til at ligge i Byens Centrum og ikke i Periferien. Den foreliggende Sag vilde koste saa mange Penge, at Taleren var betænkelig derved; men hvis en stor Kreds af Borgere bragte et stort Offer dertil, maatte man jo overveje, om Kommunen ogsaa skulde bringe et Offer. Men Bidragyderne maatte være klar over, at der vilde kræves fyldestgørende Bevis for, at de

fremt det ny Projekt ikke gik igennem; for det vilde være beklageligt, om man skulde have endnu en Sæson i Vennelyst uden nogen Forandring ved Pavillonon. Hvis den paatænkte store Sal kun skulde anvendes til Koncertlokale og Mødesal, vilde den ofte komme til at staa ledig; men man kunde muligvis tænke sig den anvendt til Lokale for Sommerteatret i Vennelyst, maaske ogsaa til Opførelser af Lystspil o. 1., som der var Trang til i Byen.

Kjeld Sørensen oplyste, at Værten i Vennelyst stadig havde været med til Forhandlingerne og var indforstaaet med Planen. Ligeledes havde Stadsarkitekten været holdt à jour i Sagen, og man kunde nok regne med, at der endnu var Tid til at gennemføre det oprindelige Projekt inden Sæsonen. Udvalget skulde gerne i de 14 Dage faa en Skitse frem af den paatænkte Bygning tillige med Beregninger over Driften. Naar en saadan stor Mødesal kunde svare Regning i Byer som Horsens, Fredericia og Odense, maatte den ogsaa kunne svare sig i Aarhus.

Formanden vilde angaaende Udtalelserne om de dyre Grunde ved Banegaarden sige, at hvis et privat Selskab startede et lignende Koncertlokale i Banegaardskvarteret, vilde det let kunne konkurrere med Vennelyst; Grundprisen spillede ikke nogen Rolle ved et saa stort Byggeforetagende ; Hovedsagen var, om Bygningen kom til at ligge i Byens Centrum og ikke i Periferien. Den foreliggende Sag vilde koste saa mange Penge, at Taleren var betænkelig derved; men hvis en stor Kreds af Borgere bragte et stort Offer dertil, maatte man jo overveje, om Kommunen ogsaa skulde bringe et Offer. Men Bidragyderne maatte være klar over, at der vilde kræves fyldestgørende Bevis for, at de tegnede Bidrag til enhver Tid var til Stede, f. Eks. ved Tinglæsning paa Grundejernes Ejendomme, saa Garantien var effektiv den Dag, Byraadet skulde tage Bestemmelse om Spørgsmaalet. Ligeledes maatte der til den Tid foreligge nogenlunde Tegninger over Bygningen og dens Indretning samt Overslag over Bekostningen.

Sagen udsattes i 14 Dage.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1923)

Licitation over Murer- og Tømrerarbejdet ved Udvidelsen af Vennelystpavillonen.

Forskønnelsesudvalget indstiller at overdrage Arbejdet til følgende:

Murerarbejdet: Muremester R. Bromann

for 36549 Kr. Tømrerarbejdet: Tømrermester J. Bæk Jensen for 19800 Kr. Formanden bemærkede, at Indstillingen kunde vedtages under Forudsætning af, at det andet Projekt ikke blev til noget.

Indstillingen vedtoges.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1923)

Indstilling fra Forskønnelsesudvalget angaaende Udredelsen af Udgiften til den paatænkte Udvidelse af Vennelystpavillonen.

Følgende Indstilling forelaa:

"Idet man henviser til Byraadets Vedtagelse af 15. og 22. November 1923 angaaende Udvidelse af Pavillonen i "Vennelyst" til et Beløb af ca. 128000 Kr., skal man herved tillade sig at foreslaa det ærede Budgetudvalg, at Udgiften afdrages gennem 15 Aar fra 1. April 1924 med ca. 8000 Kr. pr. Aar, samt at Kontoen "Lejeindtægt af Pavillonen m. m. i Vennelyst" for Regnskabsaaret 1924-25 forhøjes fra 4500 Kr. til 9750 Kr."

Tiltraaet af Budgetudvalget saaledes, at Udgiften foreløbig afholdes af Kassebeholdningen.

Formanden anbefalede Indstillingen under den Forudsætning, at det senere Projekt om en ny Pavillon ved Indgangen til "Vennelyst" ikke blev til noget.

Indstillingen vedtoges.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1923)

Meddelelse fra Forskønnelsesudvalget angaaende Udvidelsen af Pavillonen i Vennelyst.

Kjeld Sørensen meddelte, at der nu var tegnet en Garantium paa 71650 Kr. til Koncertsalen ved Vennelyst, og Udvalget ønskede derfor at høre, hvorledes Byraadet nu saa paa Sagen, og om der var Stemning for at løse Spørgsmaalet paa den Maade.

Niels Barnow fandt, at det var et overraskende Resultat, at der i den korte Tid kunde indsamles 71000 Kr., og forhaabentlig vilde Byraadet nu stille sig saaledes, at Tanken ikke blev skrinlagt. Hvis det var Udvalgets Mening at søge yderligere Frist, burde Byraadet gaa ind derpaa, særlig hvis det nedsatte Borgerudvalg ikke havde opgivet Ævret, hvilket Taleren ikke troede. Det vilde være heldigt, om Spørgsmaalet kunde løses overensstemmende med denne Borgerkredsens Ønske, ogsaa fordideti høj Grad vilde bliveen Pryd for

denne Delaf Byen. Der var taltom, at det

vilde koste ½ Mill. Kr. ; men noget Overslag forelaa ikke endnu, og Taleren antog, at det nok kunde blive tilfredsstillende, selv om Beløbet reduceredes betydeligt

H. P. Christensen mente ikke, at Spørgsmaalet kunde endeligt afgøres i Aften. Nu var Sagen trukket saa længe ud, at der næppe var Tid til at opføre en Bygning, som kunde gøre Fyldest i den kommende Sommer, og saa hastede Sagen ikkesaa stærkt. Taleren vildederfor foreslaa at udsætte Sageni 14 Dage ogse, om der

kunde tegnes et større Garantibeløb.

P. Petersen betonedede, at der var to Spørgsmaal, som straks maatte afgøres, nemlig om Kommunen vil ofre 3-400000 Kr. til en saadan Bygning, og dernæst hvor den i bekræftende Fald skulde ligge. Taleren kunde godt anse den foreslaaede Plads for brugelig, men det første Spørgsmaal maatte afgøres først, og som Forholdet laa i Øjeblikket med Valuta og Diskonto, var Tiden maaske ikke til at sætte saa mange Penge i Ting, der ikke var strengt nødvendige eller paakrævede.

H. P. Salling troede, at det var at gøre disse Mennesker unødigt Ulejlighed ved stadig at udsætte Spørgsmaalet. Taleren kunde ikke tænke sig, at Byraadet havde Lyst til at ofre ca. ½ Mill. Kr. paa et saadant Foretagende, der aldrig kunde komme til at svare sig paa den Plads. Den første Betingelse var dog, at det kom til at ligge paa en central Plads, hvor der kunde laves Butikker, som gav en ordentlig Leje; det var umuligt paa den foreslaaede Plads, og heller ikke Værten kunde betale synderligt i Leje.

Formanden var forbavset over, at der var Byraadsmedlemmer, som kunde tænke sig at ofre flere Hundrede Tusinder paa et Koncertlokale derude, samtidig med, at der fandtes Hundreder Familier, som næppe havde Tag over Hovedet. For disse Penge kunde der skaffes flere Hundrede Lejligheder, hvis de blev anvendt dertil, og det vilde være langt mere formaalstjenligt end at etablere noget, som aldrig kan svare Regning. Stedet laa i Byens Periferi, og der kunde aldrig faas nogen næneværdig Leje af Butikker paa det Sted. Der var heller ikke nogen Sikkerhed for, at disse Mennesker kunde betale den Garanti, de havde tegnet sig for, saa det hele maatte kaldes ganske haabløst. Samtidig var Pengeforholdene saaledes, at man meget nøje maatte overveje, hvilke Ting der var absolut paakrævede, og det var en Musikrestaurant ikke.

Niels Barnow skulde aldrig have stillet Forslag om Opførelse af noget Koncertlokale, hvis Byraadet ikke i Forvejen havde begaaet det Fejltrin at bevilge 130000 Kr. til en Forretning, som Aarhus By næppe kunde være bekendt at drive. Naar der saa tilmed forelaa Tilsagn fra en Borgerkreds om Ydelse af et betydeligt Beløb, var det dog bedre end at ofre 130000 Kr. paa en tvivlsom Forretning, hvor Kommunen ikke engang havde faaet ordentlig Kaution for Lejen. De tegnede Garantibeløb var betydelig sikrere end denne Kaution; selvfølgelig kunde de tinglyses paa Ejendommene, men det var næppe nødvendigt.

Vennelyst laa ikke i Byens Periferi. Byens Udvikling var netop i de senere Aar gaaet mod Nord, og hvis Foretagendet blev grebet fornuftigt an, kunde det sikkert svare sig. Maaske kunde der ogsaa foruden Butikker indrettes nogle Lejligheder i Bygningen.

Kjeld Sørensen mente, man først maatte være klar over, om man vilde ofre Pengene eller ikke, og det burde afgøres straks. De, som var Modstandere af Planen, vilde vist vedblive at være det, enten der garanteredes 72000 eller 125000 Kr. Det var ikke et Fejltrin, at man bevilgede 128000 Kr. til Ordning af Forholdene i Vennelyst, Byraadet var dengang enig om Vedtagelsen, og iøvrigt var det for sent at drage det frem nu. Spørgsmaalet om Kautionen for Lejen havde ogsaa foreligget i Byraadet, og det var ogsaa for sent nu at komme ind

derpaa. Hvorledes det gik i Vennelyst, havde Udvalget jo Haand i Hanke med. Naturligvis kunde der bygges adskillige Boliger for disse Penge, men man gjorde det vel ikke alligevel, og saa var det unødvendigt at drage det Spørgsmaal frem i den Forbindelse. Det var en Fejl, at Pavillonen i Vennelyst blev lagt saa langt oppe i Anlægget, hvor ingen Mennesker kommer; Pladsen ved Indgangen var langt bedre. Hvis Sagen blev udsat i 14 Dage, og der saa maaske blev tegnet en Garanti paa 100000 Kr., kunde Byraadet ikke godt trække sig tilbage, derfor var det rigtigst at faa en Afgørelse nu.

H. P. Christensen syntes, det var for sent at foretage en Afstemning, efter at flere Medlemmer havde forladt Mødet. Byraadet havde i et tidligere Møde enstemmig vedtaget at udsætte Sagen, indtil man saa, om der kunde tegnes en Garanti paa 100000 Kr.; men nu, da man var godt paa Vej dertil, blev der rejst Betænkeligheder. I det lange Løb vilde man sikkert blive mere tilfreds med en saadan Pavillon end med den gamle, og en Koncertsal skulde Folk nok finde, hvis der der var noget godt at gaa efter. Borgmesteren skulde have fremsat disse Udtalelser paa et tidligere Tidspunkt, saa man dengang kunde have faaet en virkelig Diskussion om Sagen. Taleren mente dog, at hvis man kunde faa en ny Pavillon med en Garanti paa 100000 Kr., var Risikoen betydelig mindre end ved at bygge for 128000 Kr. uden Garanti. Angaaende Talen om bygge Boliger for Pengene, da kunde man lige saa godt have sagt det, dengang der var Tale om den Klingenbergsske Gaard.

Formanden bemærkede, at Byraadet i Enighed havde bevilget 10000 Kr. aarlig til Borgmestergaarden. Taleren havde ikke sagt noget om Koncertsalen, men kun nævnt, at Butikker ikke i denne Del af Byen kunde give nogen nævneværdig Leje. Forøvrigt havde Taleren fra første Færd taget bestemt Afstand fra at ofre saa mange Penge paa denne Sag.

Vald. Pedersen indrømmede, at der kunde bygges mange Lejligheder for disse Penge, men det talte man ikke om, da man gav Penge til Stadion, Bispetorvet, Cyklebanen og snart vel ogsaa til en Ridebane; dengang var der ogsaa mange Familier, som manglede Lejlighed, og man burde derfor være konsekvent og ikke argumentere paa den Maade. Der blev sagt, at Bygningen vilde koste $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Men man kunde da stryge de 150000 Kr. for Grunden og mindst 128000 Kr. til den gamle Pavillon, saa det kom kun til at dreje sig om ca. 200000 Kr. mere end oprindeligt tænkt. Den Maade, hvorpaa Vennelyst blev drevet nu, var til Skam og Skade for Aarhus Bys Borgere, og det blev næppe bedre ved at ofre ca.

150000 Kr. deroppe. Forøvrigt fremmede man ikke en Bys Udvikling ved at samle alt ved Banegaarden, det kom man let til at fortryde i Fremtiden. Taleren kunde slutte sig til Forslaget om at udsætte Sagen i 14 Dage.

A. Mørup havde den Opfattelse, at Byraadet ved den tidligere Forhandling havde stillet som Minimumskrav en Garanti paa 100000 Kr. Nu var man i Løbet af 6 Uger ikke naaet længere end til 71000 Kr., og der var ikke megen Udsigt til, at den forlangte Sum blev naaet. Byraadet stod derfor i Øjeblikket ganske frit overfor Projektet. Taleren havde undersøgt Forholdene ved Fyns Forsamlingshus i Odense; det var et meget stort Komplex med gode Butikker og kun 300000 Kr. at forrente, men det var alligevel ikke noget særlig godt Aktiv, og saa vilde Projektet ved Vennelyst blive langt daarligere. Som Forholdene laa, var der næppe andet at gøre end at holde sig til det vedtagne Projekt om Udvidelse af den nuværende Pavillon, og der var ingen Grund til at tro, at det vilde komme til at koste 150000 Kr. Det kunde ikke nægtes, at Vennelyst ikke i enhver Henseende blev drevet, som det var ønskeligt, men jo bedre ydre Vilkaar Værten fik, jo bedre Udsigt var der ogsaa til at faa Etablissementet drevet, som man ønskede. Taleren saa helst, at Spørgsmaalet blev afgjort nu, ogsaa for Værtens Skyld, da han ellers ikke kunde træffe sine Dispositioner for den kommende Sommer.

M. Brammer havde det Indtryk af den første Forhandling i Byraadet, at der var almindelig Interesse for Sagen, og naar Byraadet gik med til en Udsættelse, maatte det opfattes som noget i Retning af, at man bifaldt Planen. Naar der havde kunnet tegnes en Garanti paa 72000 Kr. i den vanskelige Tid, specielt i Januar Maaned, saa vidnede det om en forbavsende Interesse for Sagen blandt Byens Borgere. Men Stemningen i Byraadet var en lidt anden end tidligere, og Taleren havde den bestemte Opfattelse, at der var gaaet Bankpolitik i Sagen. Det blev jo efterhaanden saaledes, at Bankerne vilde bestemme alt, hvad der skulde laves i Danmark, og det viste sig nu ogsaa her. Men denne Modstand skulde man se at bryde, naar der var Tale om en Sag af saa stor Interesse for Byen og dens Borgere.

Formanden mindede om, at Kommunen havde 4 Mill. Kr. staaende i Banegaardsarealerne, og det kostede daglig store Renter, som Skattheyderne skulde betale; derfor var det rart at faa nogle af disse Grunde afsat, og det burde næppe bebrejdes, at Taleren arbejdede derpaa. Angaaende Stadion o. s. v. havde hele Byraadet jo været med til at vedtage dette, saa der var ingen Grund til at komme ind paa det nu.

Andr. Christensen kunde ikke anerkende, at det i sin Tid var vedtaget, at hvis der blev tegnet en Garanti paa 100000 Kr., vilde Byraadet fremme Sagen.

Kjeld Sørensen mente dog, det maatte være en Forudsætning, for hvis man ikke vilde gaa med til Projektet, var der ingen Mening i stadig at trække Sagen ud.

Andr. Christensen hævdede, at saa længe der hverken forelaa Planer eller Overslag, kunde man ikke vedtaget noget derom, og det var heller ikke sket. Tilmed var den givne Frist nu langt overskredet.

H. P. Christensen havde den Opfattelse, at der blev sagt, at saafremt der kunde skaffes en Garantikapital paa 100000 Kr., vilde Byraadet stille sig velvilligt til Sagen. Hvis denne Sum kunde skaffes tilveje, maatte Bekostningsspørgsmaalet o. l. undersøges, saa det kunde ikke afgøres nu. Paa den anden Side kunde man næppe, efter at der var tegnet en Garanti paa 71000 Kr., i Øjeblikket afbryde Sagen.

Sagen udsattes i Henhold til Forretningsordenen i 14 Dage.

Uddrag fra byrådsmødet den 14. februar 1924 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1923)

Sagen angaaende Udvidelse af Pavillonen i "Vennelyst".

Kjeld Sørensen meddelte, at efter den sidste Udsættelse af Sagen var der nu tegnet en Garantikapital paa 82850 Kr. Det havde selvfølgelig kostet et stort Arbejde at skaffe denne Sum, idet Tiderne ikke havde været gunstige. Som Stillingen nu var, vilde Taleren anbefale at udbyde Pavillonen i Konkurrence blandt Byens Arkitekter og f. Eks. udsætte 3 Præmier paa 2500, 1500 og 1000 Kr., saa kunde man derefter tage endelig Stilling til Sagen. Naturligvis maatte man saa udsætte Udvidelsen af den gamle Pavillon saa længe.

P. Petersen erkendte, at det ikke kunde nytte at blive staaende paa samme Standpunkt som hidtil; der maatte en Afgørelse til, og maaske var der ingen anden Udvej end at udbyde til en Konkurrence. Men der forelaa ikke noget Forslag fra Udvalget herom, og Taleren vilde derfor foreslaa at udsætte Sagen i 8 Dage og tænke lidt derover, idet der saa muligvis ogsaa kunde komme en Rentabilitetsberegning frem.

Niels Barnow kunde slutte sig til Kjeld Sørensens Forslag, idet man derved fik et fast Holdepunkt i Sagen, og der risikeredes jo i hvert Fald ikke andet end Præmiesummen.

Kjeld Sørensen havde ikke noget imod at tage Sagen tilbage til næste Møde, men det var næppe muligt for Stadsarkitekten til den Tid at faa noget Forslag eller Beregning frem.

Formanden forventede ikke, at denne Historie vilde komme til at forrente sig; men paa den anden Side havde man nu givet saa lang Henstand og ladet denne Komité gøre et saa stort Arbejde, at man ikke godt kunde bryde af nu. Der maatte derfor ske en nærmere Undersøgelse af Projektet og om, hvordan Forrentningen kunde blive.

P. Petersen spurgte, hvad man vilde gøre ved den gamle Pavillon, hvis Projektet blev vedtaget.

Formanden gik ud fra, at Byggeriet deroppe maatte standses, indtil der forelaa en Plan for den nederste Pavillon, og samtidig maatte Udvalget komme med Forslag angaaende den gamle Pavillon.

Kjeld Sørensen bekræftede, at Udvidelsen vilde blive udsat, men den gamle Teatersal maatte i alle Tilfælde brydes ned.

M. Brammer var enig med Borgmesteren i, at Sagen næppe kunde standses nu. Udvalget var af den Opfattelse, at det vilde være heldigst at udbyde Projektet, idet man derved fik flere Forslag frem, og Stadsarkitekten tilmed var stærkt optaget. Imidlertid havde Stadsarkitekten udtalt Ønske om at maatte deltage i en eventuel Konkurrence paa lige Fod med de øvrige Arkitekter, og Taleren kunde ønske at vide, hvorledes Byraadet stillede sig dertil. Men i hvert Fald kunde man nok udbyde Konkurrencen for Byens Arkitekter alene.

Andr. Christensen bemærkede, at der i sin Tid blev givet en Frist paa 14 Dage til at skaffe en Garanti paa 100000 Kr., og nu var man i Løbet af ca. 2 Maaneder kun naaet til 83000 Kr., saa Byraadet var absolut ikke paa nogen Maade bundet i sin Handlefrihed. Skulde man forsøge at udbyde Projektet, var det rigtigst, at det blev Byens Arkitekter, men Stadsarkitekten kunde næppe deltage i Konkurrencen, for dels var han jo stærkt optaget, og dels ønskede vel Udvalget at benytte hans Assistance ved Bedømmelsen af Projekterne.

Marius Geertsens kunde tænke sig den Mulighed, at det private Initiativ kunde ønske at løse Opgaven, saafremt Byraadet vilde yde nogen Støtte, f. Eks. ved at skænke Grunden helt eller delvis. Skulde denne Tanke komme frem, vilde Taleren henstille til Udvalget at

overveje det.

Formanden forstod godt, at Stadsarkitekten kunde ønske at prøve Kræfter med de øvrige Arkitekter, men det kunde næppe lade sig gøre, idet man var nødt til at have Embedsmændene til Støtte ved Bedømmelsen af Projekterne. Taleren kunde tænke sig 4 Præmier paa '2000, 1500, 1000 og 500 Kr. Men Udvalget maatte paa Forhaand erklære at ville staa frit overfor Projekterne m. H. t. Valget af den Arkitekt, som eventuelt skal lede Arbejdet.

Kjeld Sørensen oplyste, at Udvalget havde drøftet den af Hr. Geertsen nævnte Form, at løse Opgaven enten helt eller delvis ved privat Initiativ. Man vilde ikke paa Forhaand afvise Tanken, men der blev vist store Vanskeligheder ved en saadan Ordning.

Sagen gik tilbage til Udvalget.

Uddrag fra byrådsmødet den 28. februar 1924 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 404-1923)

Indstilling fra Forskønnelsesudvalget angaaende Pavillonen i "Vennelyst".

Følgende Indstilling forelaa:

"Fremsendes til Byraadet, idet man indstiller, at Udvalget bemyndiges til at udskrive en Konkurrence mellem Byens private Arkitekter om Planen til et Koncert- og Forsamlingshus i Vennelyst nærmest Nørregade. Samtidig tillader man sig at foreslaa, at vedlagte Forslag til Program for Konkurrencen godkendes.

"Program.

§ 1.

Aarhus Byraad ønsker gennem en Konkurrence at lade udarbejde Planer over et Koncert- og Forsamlingshus i Anlægget "Vennelyst" paa Spidsen nærmest Nørregade og indbyder herved indenbys Arkitekter til at deltage i denne.

§ 2.

Paa medfølgende Situationsplan i Maal 1 : 200 er Cotehøjderne angivet i Meter, og Træer,

der er af særlig Interesse paa Grund af deres Alder eller Udseende, er angivet med to Cirkler, andre Træer med en Cirkel. Den stiplede Linie angiver Maximumstilbagerykningen af Bygningens Facade mod Torvet.

§ 3.

De fornødne Planer, mindst Snit og Facader af Bygningens 4 Sider, skal udarbejdes i Maal 1 : 200, ligesom der fordres en perspektivisk Fremstilling med det forreste Hjørne i Maal 1 : 100.

Hovedrummenes Størrelse skal være angivet i m 2.

Bygningen skal indeholde en Koncert- og Forsamlingssal med mindst 1500 Siddepladser, hvortil der skal være bekvemme og rigelige Garderobe-, Toilet og Adgangsforhold. I Salen skal indbygges en Tribune med Plads til mindst 50 Musikere med Instrumenter, og der maa tages Hensyn til, at der foran denne ved større Sangfester skal kunne anbringes et lavere Podie til Orkesteret. Tribunen skal indrettes saaledes, at den kan benyttes som en mindre Scene, hvortil der maa forefindes Omlædningsrum m. v.

I Tilknytning til Salen skal forefindes Restaurationslokaler med dertil hørende Rum.

I Bygningen skal endvidere indrettes en 4 à 5 Værelsers Lejlighed til Restauratøren samt Personaleværelser, Rum til Varmeværk etc.

Bygningen skal opføres af Grundmur og ønskes samarbejdet til en indre og ydre harmonisk Helhed, der er velafpasset efter dens Formaal, Terrænforholdene, Træbeplantningen og dens fremtrædende Plads, samtidig med, at der ikke maa ofres nogen unødigt Udgift paa Udformningen af Anlægget, da Konkurrenceudskriverne ønsker, at Udgifterne til Opførelsen med Planering, Hegn etc. skal andrage ca. Kr. 400000,00.

Ved Planlæggelsen skal der tages Hensyn til, at Bygningen skal kunne forrente sig eventuelt med Tilføjelse af Butikker eller andre Forretningslokaler.

Med Projektet skal fremsendes en kortfattet Beskrivelse med Oplysning om Bygningens Udstyrelse samt et summarisk Overslag.

§ 4.

Planerne vil blive bedømt af en Komite bestaaende af:

Formanden for Aarhus Byraad : Borgmester Jakob Jensen,

Udvalget for Byens og Omegns Forskønnelse: d'Hrr. Forretningsfører Kjeld Sørensen,
Læge Brammer og Ingeniør Mørup,

3 af Musikforeningerne valgte Repræsentanter, 1 af Sangforeningerne valgt Repræsentant,
1 af de interesserede Grundejere valgt Repræsentant,

Stadsingeniør O. Jørgensen,

Stadsgartner L. Sandberg,

samt som tilkaldte Fagmænd: Architect N. Jacobsen, Odense, Architect R. Schroeder,
København samt Architect Ernst Pedersen, Kolding.

Der udsættes følgende Præmier:

1. Præmie..... Kr. 3000,00

2. - "2000,00

3. - "1000,00

4. - "500,00

De præmierede Projekter tilhører Byraadet, som er berettiget til at benytte disse ved
Udarbejdelsen af det endelige Projekt

Saafermt Forfatteren af det Projekt, der ved Bedømmelsen anses for det bedste, benyttes
som Architect ved Bygningens Opførelse, bortfalder 1. Præmien, og i saa Fald skal han
betales som bestemt i Akademisk Arrhitektforenings Honorarregler af 26. Februar 1922,
Klasse 3.

Samtlige Projekter vil efter Bedømmelsen blive offentlig udstillet i Aarhus.

§ 5.

Planerne forsynes med et Motto eller Mærke og tilstilles Stadsgartnerens Kontor ledsaget
af en lukket Konvolut med samme Mærke som Planerne og hvori findes Oplysning om
Forfatterens Navn og Adresse. Kun Konvolutter, der følger med de præmierede Forslag, vil
blive aabnede.

Program for Konkurrencen med tilhørende Situationsplan og 2 Fotografier faas ved
Henvendelse vendelse paa Stadsgartnerens Kontor, Mejlgade Nr. 8, Sidebygningen.

Projekterne skulle være indleverede samme Steds senest den 15. Maj d. A. Kl. 12, og maa

ikke opspændes eller indrammes, hvorfra dog Perspektiver danner en Undtagelse."

Kjeld Sørensen erindrede om, at Byraadet for 14 Dage siden enedes om at udskrive en Konkurrence angaaende en Pavillon ved Indgangen til Vennelyst. Siden havde Udvalget forhandlet med de interesserede Parter, og det foreliggende Forslag var Resultatet af disse Forhandlinger. Taleren gennemgik de vigtigste Punkter i Forslaget og anbefalede det til Byraadets Velvilje.

J. Chr. Møller kunde i det væsentlige slutte sig til Hr. Kjeld Sørensens Udtalelser. Naar der skulde forhandles mellem saa mange, maatte der jo slaas noget af fra alle Sider. Det blev et stort Bedømmelsesudvalg, og det vilde maaske komme til at arbejde noget tungt; Taleren havde dog ventet, at Stadsarkitekten havde været med deri. Angaaende Prisen vilde Taleren henstille, at der i Forslaget kom til at staa "indtil 400000 Kr."

Kjeld Sørensen svarede, at naar de forskellige interesserede skulde repræsenteres i Bedømmelsesudvalget, maatte det blive ret stort; men der var jo den Udvej at nedsætte et snævrere Udvalg deraf. Stadsarkitekten havde ønsket sig fritaget for at være med, og Udvalget havde bøjet sig derfor. Det havde kostet ret store Vanskeligheder at komme ned til en Sum af 400000 Kr., men til sidst var alle Parter gaaet med dertil, og derfor var det kedeligt, hvis man nu skulde forandre Forslaget paa dette Punkt. Taleren vilde derfor henstille til Fabrikant Møller at frafalde Kravet om en Ændring.

Formanden saa ogsaa helst, at der kom til at staa, at Udgiften ikke maatte overskride 400000 Kr.; men selvfølgelig var Byraadet Herre over det og kunde sige stop. Angaaende Udtalelsen om den ledende Arkitekt, saa havde man dermed egentlig bundet sig til at overdrage Arbejdet til 1. Præmietageren. Men det var ikke absolut givet, at det vilde være ønskeligt, og Taleren foreslog derfor denne Paus ændret til, at saafremt en af de deltagende Arkitekter faar overdraget Arbejdet, bortfalder hans Præmie.

P. Petersen sluttede sig hertil.

J. Chr. Møller havde egentlig ikke opponeret imod de 400000 Kr., men kun ønsket indskudt et "indtil". Men hvis Hr. Kjeld Sørensen meget nødigt vilde forandre Indstillingen, vilde Taleren ikke forlange det.

A. Mørup kunde godt slutte sig til Fabrikant Møllers Tanke, som nærmest var en redaktionel Ændring, for det havde altid været Udvalgets Mening, at Arbejdet ikke maatte overstige 400000 Kr.

Kjeld Sørensen oplyste, at ved det første Møde om Sagen var der Tale om meget højere Tal end 400000 Kr., og først efter mange Anstrengelser kom Udvalget ned dertil; derfor saa man nu helst, at det blev staaende, og der var jo heller ikke megen Forskel paa "ca." og "indtil". Ændringsforslaget fra Borgmesteren kunde Komiteen vist godt tiltræde.

M. Brammer sluttede sig til Kjeld Sørensens Udtalelser angaaende Prisen. Det var fra sagkyndig Side hævdet, at efter de Krav, der var stillet til Bygningen, var 400000 Kr. absolut det billigste, det kunde gøres for, og i dette Beløb var ogsaa medregnet Regulering og Ordning af Omgivelserne. Borgmesterens Ændring var egentlig ikke nødvendig, for hvis man ikke vilde overdrage Arbejdet til den, der fik 1. Præmie, var det tvivlsomt, at der var nogen af de andre Forslag, som kunde bruges i sin Helhed; man kom saa til at sammenarbejde flere Forslag, og dertil var det bedst at tage en anden Arkitekt. Men Taleren havde intet imod at tiltræde Ændringen.

Formanden havde foreslaaet Ændringen, fordi det ved flere Lejligheder havde vist sig, at det Arbejde, som fik 1. Præmie, var umuligt at udføre. Taleren var klar over, at der var Vanskeligheder, naar Byraadsmedlemmer skulde forhandle med private Komiteer, og det var altid rarest at undgaa dette.

Indstillingen vedtoges, idet § 4 ændres til: "Saafrømt man maatte vedtage at benytte en af Præmietagerne som Arkitekt ved Bygningens Opførelse, bortfalder Præmien for hans Vedkommende."

